

POSTANOWIENIE

Dnia 2 września 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kamil Zaradkiewicz

w sprawie z powództwa R. B.

przeciwko A. K.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 2 września 2020 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanego

od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 24 kwietnia 2019 r., sygn. akt VI ACa (...),

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

2) zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 24 kwietnia 2019 r. Sąd Apelacyjny w (...) w sprawie z powództwa R. B. przeciwko A. K. o zapłatę na skutek apelacji Pozwanego od wyroku Sądu Okręgowego w W. z 17 października 2018 r. w pkt I zmienił punkt pierwszy zaskarżonego wyroku w części w ten sposób, że oddalił powództwo o odsetki ustawowe za opóźnienie od kwoty 70.000 zł za okres od dnia 15 lipca 2014

r. do dnia 13 sierpnia 2014 r., w pkt II oddalił apelację w pozostałym zakresie, zaś w pkt III zasądził od A. K. na rzecz R. B. kwotę 4050 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Od powyższego wyroku Sądu Apelacyjnego skargę kasacyjną do Sądu Najwyższego wniósł Pozwany, zaskarżając wyrok w części, tj. w zakresie oddalającym apelację Pozwanego oraz w części zasądzającej koszty postępowania apelacyjnego.

Pozwany wskazał, iż skarga kasacyjna jest oparta na następujących podstawach naruszenia prawa materialnego: 1) art. 560 § 1 k.c. w brzmieniu na dzień 8 czerwca 2009 r. w zw. z art. 169 § 2 k.c., a także 2) art. 6 k.c. w zw. z art. 556 § 2 k.c. w brzmieniu na dzień 8 czerwca 2009 r. w zw. z art. 560 § 1 k.c. w brzmieniu na dzień 8 czerwca 2009 r. w zw. z art. 24 § 1 i 2 ustawy z dnia 12 listopada 1965 r. Prawo prywatne międzynarodowe (Dz. U. Nr 46, poz. 290 z późn. zm.).

Pozwany wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, tj. 1) czy nabywca, który uzyskał własność rzeczy ruchomej na podstawie art. 169 § 2 k.c. może następnie (tj. już po nabyciu własności rzeczy ruchomej) skorzystać w stosunku do zbywcy z przepisów o rękojmi za wady prawne rzeczy, powołując się na wadę prawną, która polegała na tym, że rzecz ruchoma w momencie zawierania pomiędzy nabywcą umowy sprzedaży stanowiła własność osoby trzeciej, niwecząc w ten sposób skutek prawnorzeczowy wynikający ex lege z art. 169 § 2 k.c., czy też w takiej sytuacji uzyskanie przez nabywcę własności rzeczy ruchomej na podstawie art. 169 § 2 k.c. powoduje, że ta rzecz nie jest już obciążona prawem osoby trzeciej, a w konsekwencji nabywca rzeczy ruchomej nie może korzystać z przepisów o rękojmi w stosunku do wady prawnej, której istnienie ustało zanim doszło do jej ujawnienia?, 2) czy w przypadku wystąpienia w sprawie o zapłatę okoliczności potencjalnie skutkujących koniecznością zastosowania norm kolizyjnych, sąd rozpoznający sprawę jest obowiązany uwzględnić konieczność ustalenia faktów istotnych z punktu widzenia stosowania norm kolizyjnych, czy też, wobec braku inicjatywy dowodowej stron w zakresie udowodnienia faktów istotnych z punktu

widzenia stosowania norm kolizyjnych, sąd na zasadzie domniemania może przyjąć, iż w sprawie mają zastosowanie przepisy prawa polskiego?

Ponadto, gdyby zagadnienie wskazane w pkt 2 nie zostało uznane za istotne zagadnienie prawne, Pozwany wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na jej oczywistą zasadność z uwagi na to, iż Powód pomimo spoczywającego na nim stosowanie do art. 6 k.c. ciężaru dowodu nie wykazał, iż pojazd był obciążony wadą prawną, w ten sposób, iż nie wskazał faktów istotnych z punktu widzenia rozstrzygnięcia normy kolizyjnej określonej w art. 24 § 1 i 2 ustawy Prawo prywatne międzynarodowe, a więc rozstrzygających o prawie właściwym dla oceny istnienia wady prawnej.

Na podstawie art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c. Pozwany wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w (...) i rozstrzygnięcia przez ten Sąd o kosztach postępowania kasacyjnego, zaś w przypadku stwierdzenia braku rozpoznania istoty sprawy - o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku i wyroku Sądu Okręgowego w W. z 17 października 2018 r. oraz przekazanie sprawy temu ostatniemu do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania kasacyjnego. Pozwany wniósł także o zwrot kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przewidzianych.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną Powód wniósł o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania, a w razie jej przyjęcia - o oddalenie skargi w całości, a także o zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym. Postępowanie kasacyjne nie zostało ukształtowane jako trzecioinstancyjne postępowanie w sprawach indywidualnych, a zatem jako zwyczajne postępowanie odwoławcze od orzeczeń wydanych w sprawach rozpoznawanych przez sądy II instancji.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy w ramach badania wniosku o skargi kasacyjnej do rozpoznania ocenia tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające jej przyjęcie ujęte przez skarżącego w uzasadnieniu wniosku, nie zaś podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie. Cel wymagania określonego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Wykazanie spełnienia co najmniej jednej z powyższych przesłanek i ich uzasadnienie spoczywa na Skarżącym, który każdorazowo - w zależności od występującej w jego ocenie przesłanki oraz treści przepisów i wskazywanych problemów - powinien zawrzeć odpowiednie uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Wywód ten powinien odpowiadać standardom wymaganym od profesjonalnego pełnomocnika, zaś rolą Sądu Najwyższego rozpoznającego wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest podejmowanie próby dekodowania, a tym bardziej samodzielnego poszukiwania okoliczności i motywów, które mogłoby uzasadniać przyjęcie skargi.

Jednocześnie należy przypomnieć, że w judykaturze Sądu Najwyższego utrwalił się pogląd, iż wskazanie przyczyny określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., tj. istnienie istotnego zagadnienia prawnego, nakłada na skarżącego obowiązek przedstawienia zagadnienia o charakterze abstrakcyjnym wraz z argumentami prowadzącymi do rozbieżnych ocen prawnych, wykazania, że nie zostało ono rozstrzygnięte w dotychczasowym orzecznictwie, a wyjaśnienie go ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia tej konkretnej sprawy, ale także innych podobnych spraw, przyczyniając się do rozwoju prawa (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z 10 maja 2001 r., sygn. akt II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11 i z 11 stycznia 2002 r., sygn. akt III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151).

Oznacza to w szczególności, że sformułowane w treści skargi kasacyjnej zagadnienie prawne nie powinno mieć waloru kazuistycznego, w szczególności takiego, który służyć ma w istocie przede wszystkim uzasadnieniu polemicznego stanowiska skarżącego w konkretnej sprawie. Zagadnienie to bowiem powinno być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, nie sprowadzającej się do samej subsumcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (postanowienie SN z dnia 5 grudnia 2008 r., sygn. akt III CZP 119/08, niepublikowane).

Przedstawione przez Skarżącego w niniejszej sprawie zagadnienia nie spełniają przesłanek uznania ich za istotne zagadnienia prawne w rozumieniu Kodeksu postępowania cywilnego. Stanowią wyłącznie wątpliwości Skarżącego, które można rozwiązać w drodze zwykłej wykładni prawa, nie przesądzają one zatem za przyjęciem skargi do rozpoznania. Wbrew stanowisku Skarżącego, wskazane przez niego zagadnienia nie mają charakteru problemów „precedensowych”, skoro – jak sam wskazuje – były to kwestie stanowiące przedmiot wcześniejszych wypowiedzi Sądu Najwyższego oraz analiz doktrynalnych. Samo ich powołanie (poprzez odesłanie czy nawet przytoczenie fragmentów motywów z orzecznictwa), nie wsparte pogłębioną analizą wskazującą na występowanie okoliczności skutkujących uznaniem istnienia istotnego zagadnienia prawnego, nie jest wystarczające dla uznania występowania w sprawie istotnego zagadnienia prawnego. Jednocześnie ani treść wskazanego zagadnienia, ani jego uzasadnienie, nie mogą sprowadzać się do kwestionowania stanowiska Sądów *meriti*, a tym bardziej nie powinny stanowić próby rozszerzania zakresu przesłanki oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (w szczególności poprzez alternatywne jej powołanie we wniosku o przyjęcie do rozpoznania, jak ma to miejsce w niniejszej sprawie).

W art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., dotyczącym przesłanki oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, chodzi o łatwo dostrzegalne, mogące mieć istotny wpływ na wynik sprawy uchybienia przepisom prawa. Według utrwalonej linii orzecznictwa Sądu Najwyższego, skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. tylko wtedy, gdy zaskarżone orzeczenie jest niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami prawa albo wydane zostało w wyniku dostrzegalnej w sposób pewny i niewątpliwy bez

potrzeby głębszej analizy jurydycznej błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z: 24 lutego 2012 r., sygn. akt V CSK 225/11, 13 kwietnia 2016 r., sygn. akt V CSK 622/15, niepublikowane). Przytoczone okoliczności powinny jednoznacznie wskazywać na to, że w zasadniczym postępowaniu skarga kasacyjna zostanie rozstrzygnięta na korzyść strony, która ją wniosła (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z 20 października 2005 r., sygn. akt II CZ 89/2005, z dnia 10 sierpnia 2006 r., sygn. akt V CSK 2004/06, i z 24 lutego 2006 r., sygn. akt IV CSK 8/06, niepublikowane). Oznacza to, że wskazanie we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wymaga wykazania niewątpliwej, widocznej *prima facie*, sprzeczności orzeczenia z zasadniczymi i nie podlegającymi różnej wykładni przepisami albo jego wydania w wyniku oczywiście błędnej, widocznej bez głębszej analizy prawniczej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa. Skarżący przedstawiając jako okoliczność uzasadniającą rozpoznanie skargi kasacyjnej „oczywiste naruszenie prawa” powinien wykazać kwalifikowany charakter tego naruszenia (zob. *inter alia* postanowienie Sądu Najwyższego z 10 stycznia 2003 r., sygn. akt V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49).

Przesłanka oczywistej zasadności skargi kasacyjnej w niniejszej sprawie nie została wykazana. Z uwagi na wskazane wcześniej wymagania, skarga kasacyjna nie może stanowić prostej polemiki z oceną prawną dokonaną przez Sąd II instancji. Tym bardziej też uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze wskazaniem oczywistej zasadności nie może ograniczać się do lakonicznej polemiki z oceną oraz zarzutu wobec rozstrzygnięcia Sądu *ad quem*.

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przesądu jest obowiązany brać pod uwagę z urzędu, rozstrzygając o kosztach postępowania na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ k.p.c.

